
НАУКОВО-ДОСЛІДНА ГРУПА:

Белянінова Ганна Георгіївна

провідний інженер

Харківський національний університет радіоелектроніки, Україна

Драз Оксана Михайлівна

асистент кафедри СТ

Харківський національний університет радіоелектроніки, Україна

Ткачов Віталій Миколайович 

канд.техн.наук, доцент, доцент кафедри ЕОМ

Харківський національний університет радіоелектроніки, Україна

Чала Лариса Ернестівна

канд.техн.наук, доцент, доцент кафедри ІІІ

Харківський національний університет радіоелектроніки, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У ПРОФІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Вступ. У 2015 році на 70-й сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку було проведено Саміт ООН зі сталого розвитку [1]. Цей Саміт заклав новий фундамент сталого розвитку цивілізованого світу, зокрема було затверджено документ «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року», який включає в себе 17 Цілей сталого розвитку, 169 завдань і 230 показників. Україна, як більшість членів ООН, приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку. З метою адаптації Цілей сталого розвитку, в рамках задачі становлення стратегічних рамок національного розвитку України на період до 2030 року, було задіяно принцип «Нікого не залишити осторонь». А 30 вересня 2019 року Президентом України було підписано Указ «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» [2].

Українські класичні заклади вищої освіти (ЗВО) першими приєдналися до імплементації основних засад Цілей сталого розвитку у вертикалях управління університетів. Зважаючи на позитивний досвід, у 2019 році профільні ЗВО почали аналіз можливостей приєднання до так званого клубу ЗВО, які підтримують Цілі сталого розвитку, та, власне, розробляти власні траєкторії інтеграції у цей простір. Однак профільність та вузька спрямованість наукової та іншої діяльності деяких ЗВО унеможливила прямо встановлювати відповідність результатів діяльності педагогічних та наукових колективів, управлінського та сервісного апарату ЗВО [3]. Це пов'язано з тим, що не всі види освіти підтримують сталий розвиток. Освіта, яка сприяє лише зростанню економіки, може привести до збільшення нестійких моделей споживання. Освіта в інтересах сталого розвитку дає можливість приймати усвідомлені рішення і відповідальні заходи для забезпечення цілісності навколишнього середовища (природи), економічної життєздатності і справедливого суспільства у контексті розвитку цивілізації. І хоча, згідно основних положень нормативу [1], всі освітні установи повинні вважати своїм обов'язком

інтенсивно займатися питаннями сталого розвитку та сприяти розвитку компетенцій у цій сфері шляхом адаптацій існуючих освітніх програм навчання, – життєво важливо використовувати орієнтовану на конкретні дії трансформаційну модель підготовки фахівців.

Метою роботи є поширення досвіду імплементації механізмів досягнення Цілей сталого розвитку та кращих практик за цим напрямом роботи на прикладі лідера вітчизняних технічних закладів вищої освіти – Харківського національного університету радіоелектроніки.

Основна частина. Використовуючи своє унікальне становище в суспільстві, профільні університети – як індивідуально, так і в партнерстві з іншими університетами, у тому числі конкуруючими під час вступної кампанії – можуть допомогти керувати, направляти і підтримувати місцеві, національні та міжнародні організації щодо впровадження Цілей сталого розвитку.

На жаль, в Україні громадськість мало обізнана про Цілі сталого розвитку і не має можливості брати активну участь в їх реалізації. Тому профільні університети можуть виступати в якості ключового фактору для впровадження в масову свідомість Цілей сталого розвитку за допомогою розповсюдження знань. Університети є джерелом знань та виконують особливу місію на благо цивілізації і традиційно займають унікальне положення в суспільстві – це робить їх особливо придатними для лідерства в реалізації Цілей сталого розвитку.

Програма ООН [1] є одним з найбільш амбітних і важливих глобальних угод в новітній історії. Щоб створити сталий світ і займатися питаннями, пов'язаними зі сталим розвитком, людям потрібні знання, навички, цінності та установки, які дозволяють їм робити внесок у сталий розвиток. Тому освіта, а особливо профільна, відіграє вирішальну роль в досягненні цих цілей.

Щоб підвищити обізнаність та зацікавленість до Цілей сталого розвитку в Харківському національному університету радіоелектроніки першим кроком стало започаткування у 2018 році постійно діючого семінару «Цілі сталого розвитку. Завдання ХНУРЕ щодо їх реалізації». Семінар проводиться з метою презентації науковців, що працюють над питаннями, пов'язаними з Цілями сталого розвитку, розробці рекомендацій по досягненню університетом Цілей сталого розвитку, проводяться панельні дискусії щодо впровадження інструментів досягнення Цілей сталого розвитку. Пріоритетом даної ініціативи є забезпечення аналітичного і системного підходу при вивченні проблем і можливостей університету в досягненні Цілей сталого розвитку.

Харківський національний університет радіоелектроніки унікальний, як і інші, і для нього не існує єдиного «правильного» способу досягнення Цілей сталого розвитку. Те, як буде досягати ці Цілі кожен університет, буде залежати від їх розміру, контексту, сильних сторін у галузі наукових досліджень та/або освіти, наявності фінансування, цінностей, пріоритетів і потреб роботодавців на поточний час. Тому, шляхом поширення досвіду є розповсюдження кращих практик, які дозволяють вибудувати власну траєкторію кожному профільному ЗВО.

Наприклад, Харківський національний університет радіоелектроніки робить внесок у досягнення таких Цілей сталого розвитку як [4]: ціль 3 «Міцне здоров'я та благополуччя», ціль 4 «Якісна освіта», ціль 5 «Гендерна рівність», ціль 7 «Доступна та чиста енергія», ціль 8 «Гідна праця та економічне зростання», ціль 9 «Промисловість, інновації та інфраструктура», ціль 10 «Скорочення нерівності», ціль 16 «Мир, справедливість та сильні інститути», ціль 17 «Партнерство в інтересах сталого розвитку».

На офіційному сайті Харківського національного університету радіоелектроніки [4] створено розділ, на якому представлено: результати (звіти) досягнення по кожній із зазначених цілей, інформація за результатами проведення семінарів, документальне

забезпечення, сертифікаційна активність фахівців. Окремий підрозділ присвячено екологічній стійкості університету.

Інформація про щотижневу діяльність університету, шляхом фільтрації, розподіляють між відповідними інформаційними блоками сайту університету, таким чином досягаючи динаміки та актуальності контенту з руху по досягненню Цілей сталого розвитку університетом.

Результати. Виходячи з того, що світові рейтинги університетів (THE Impact, GreenMetrics тощо) започаткували нові або інтегрували в існуючі свої показники вимоги Цілей сталого розвитку, діяльність університету також адаптована до цих вимог. Ключову роль у цьому відіграє постійна робота за цим напрямом групи фахівців університету, що дозволило увійти до вказаних рейтингів. Так, зокрема, у таблиці 1 наведено такі результати за рейтингом THE Impact.

Дані таблиці 1 показують те, що показники університету з кожним роком змінюються. Ці зміни пов'язані не із погіршенням позиції ХНУРЕ, а зі суттєвим збільшенням кількості університетів, що входять до рейтингу, особливо тих, які із запізненням включилися до роботи над даною задачею.

Таблиця 1

Місце Харківського національного університету радіоелектроніки у рейтингу THE Impact за Цілями сталого розвитку

Номер цілі	Назва цілі	Місце у рейтингу по рокам		
		2019	2020	2021
3	Міцне здоров'я та благополуччя	301+	401-600	601-800
4	Якісна освіта	201-300	401-600	801+
5	Гендерна рівність	101-200	401+	601+
8	Гідна праця та економічне зростання	201+	401+	–
9	Промисловість, інновації та інфраструктура	301+	401+	401-600
10	Скорочення нерівності	–	301-400	301-400
16	Мир, справедливість та сильні інститути	–	–	601+
17	Партнерство в інтересах сталого розвитку	201-300	401-600	601-800

Висновки. Цілі сталого розвитку – двигун цивілізованого світу. Шляхи їх досягнення – імплементація основних засад в освітній процес вищої школи та наукові установи. Індивідуальні траєкторії ЗВО, що переплітаються у межах партнерства, – чи не єдиний предмет, на який не можна поширювати такі поняття як плагіат, адже, навіть копіюючи кращі практики та впроваджуючи їх в ЗВО, завжди досягається єдина та глобальна надціль, закладена в Цілях сталого розвитку – зробити сучасний світ та найближче майбутнє безпечним та комфортним для існування цивілізації.

Дана робота присвячена поширенню досвіду імплементації механізмів досягнення Цілей сталого розвитку Харківським національним університетом радіоелектроніки та виконана у рамках діяльності університетського відділу бенчмаркінгу та веб-менеджменту.

Список використаних джерел:

1. Osborn D, Cutter A, Ullah F. Universal sustainable development goals. Understanding the transformational challenge for developed countries. Report of a study by stakeholder. Forum. 2015.
2. Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>. (дата звернення: 11.11.2021).
3. Туниця, Ю. Ю., Адамовський, М. Г., Борис, М. М., Криницький, Г. Т. (2019). Національний лісотехнічний університет України – лідер вітчизняної освіти і науки в досягненні цілей сталого розвитку. Науковий вісник НЛТУ України, 29(10), 9-17. <https://doi.org/10.36930/40291001>.
4. Цілі сталого розвитку. Завдання ХНУРЕ щодо їх реалізації. Харків, 2021. URL: <https://nure.ua/konferencii-ta-workshops/seminar-cili-stalogo-rozvitku-zavdannja-hnure-shhodo-ih-realizacii> (дата звернення: 11.11.2021).